

Naturstyrelsen Blåvandshuk
Lars Trier

Naturbeskyttelse
J.nr. 2025 - 9203
Ref. makch
Den 21. februar 2025

Kopi til Energinet v. Martin Scheuerlein, msl@energinet.dk

Dispensation til vej ved Houstrup Strand inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

I har søgt om lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til en vej inden for klitfredningslinjen ved Houstrup Strand på ejendommen matr. nr. 9e, Houstrup By, Henne, Aalholtvej 1, 6840 Oksbøl, Varde Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. I skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet meddelte i 2020 dispensation til midlertidigt anlægsområde og adgangsvej i forbindelse med etablering af Baltic Pipe gasrørledning ved Houstrup strand (Kystdirektoratets j.nr. 19/02477). Afgørelsen blev meddelt til Energinet, som udfører projektet. Det var et vilkår for afgørelsen, at adgangsvejen blev fjernet og området retableret efter afslutning af anlægsarbejdet.

Baltic Pipe er en gasrørledning, der forbinder norske, danske og polske gassystemer. Det betyder bl.a. at der i Nordsøen kobles et nyt gasrør til det

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

eksisterende norske Europipe II gasrør, som føres i land ved Houstrup strand på den jyske vestkyst og videre gennem Blåbjerg Klitplantage.

Anlægsarbejdet er nu slut og anlægsområdet er retableret. Den midlertidige adgangsvej til anlægsområde er dog ikke blevet retableret fuldstændigt, idet de ca. 250 meter, der er anlagt i samme tracé som en sti, der lå på stedet før adgangsvejen blev etableret, ikke er blevet fjernet.

Om etableringen af adgangsvejen står i Kystdirektoratets afgørelse fra 2019:

Stabilisering af vejen – både de 250 m på den eksisterende sti, og den midlertidige vej på selve stranden - vil ske ved at udlægge fiberdug og derefter lægge stabilgrus oven på. Den eksisterende forbindelse, ned til stranden, har en bredde på mellem 4 og 8 meter og nogle steder omtrent 2 m dybere en det omgivende terræn (fig. 8). De bredeste køretøjer vil have en bredde på ca. 4,5 meter, derfor er der behov for at gøre adgangsvejen ca. 0,5 m bredere og det vil ske mod syd, hvor der i forvejen er megen slid/åben sand, i form af en trampesti.

Figur fra Kystdirektoratets afgørelse om dispensation viser eksisterende trampesti og det planlagte tracé for adgangsvejen.

Figur fra Kystdirektoratets afgørelse om dispensation viser stien før etablering af adgangsvej.

Energinet søgte 26. april 2024 om dispensation til at bevare adgangsvejen permanent. Begrundelsen herfor var at Varde Kommune ifølge Energinet ønskede at bevare vejen. Ansøgningen blev desuden suppleret med en tilkendegivelse fra Naturstyrelsen, som skrev til Energinet, at ønsker at bevare vejen fordi der er mange gæster på stranden ved Houstrup Strand og redningskørsel har været vanskelig.

Kystdirektoratet varslede 18. juni 2024 afslag på ansøgningen. Dette blev blandt andet begrundet med at dispensationen til adgangsvejen blev givet til det specifikke anlægsprojekt, og på at der med ovenstående ikke er givet stærke nok argumenter for at sikkerheden på stranden lider under at vejen bliver ført tilbage til dens oprindelige udseende.

Herefter er der på ny dialog mellem Kystdirektoratet og Energinet om ansøgningen, og Kystdirektoratet varslede 19. september 2024 igen afslag på ansøgningen. Af brevet fra Kystdirektoratet til Energinet fremgår følgende:

Det vil forbedre chancen for at opnå dispensation, hvis Varde Kommune eller Politiet søger om vejen og i den forbindelse sender deres begrundelse for at ville beholde vejen. Bege disse myndigheder er involveret i arbejdet med at sikre badesikkerhed på strande, og det vil derfor være mere naturligt, hvis ønsket kom fra dem, og en eventuel afgørelse om dispensation blev udstedt til dem snarere end Energinet, når begrundelsen, som den er fremlagt, er koncentreret om ønsket om badesikkerhed

[....]

Kystdirektoratet er desuden interesseret i at vide, hvilke overvejelser Naturstyrelsen som ejer af ejendommen har gjort sig om vejen, herunder konkret muligheden for at vejen vil blive brugt af private som nedkørsel til stranden. Vil Naturstyrelsen tillade dette, og hvis ikke, hvordan skal forbuddet mod denne brug forvaltes? Skal der opsætte skilte eller afspærres?

Hvis Naturstyrelsen vil tillade eller undlade at forbyde privat kørsel på stranden, hvilke overvejelser gør de sig om den ændring af tilstanden af strandarealet, som det kan medføre i form af parkerede biler, sådan som det ses andre steder på vestkysten?

Naturstyrelsen ejer arealet og skriver d. 5. februar 2025 som følger til Kystdirektoratet:

NST har efterfølgende aftalt med Energinet, at NST som grundejer overtager sagen mht. at få afklaret, om det evt. er hensigtsmæssigt at gøre den forstærkede adgangsvej/kørevej over klitten ved Houstrup Strand permanent, fremfor at fjerne den, som ellers forudsat i KDIs tilladelse til vejanlægget ifm. Baltic Pipe og Viking Link anlæggene. Disse to store anlægsprojekter har nu været afsluttet i et stykke tid.

Som sagt er NST grundejer af klitområdet og faktisk hele naturområdet i flere km omkreds fra Houstrup Strand. Se vedlagte kort, der viser NSTs arealer med rød streg. NST forvalter området med fokus på bevaring af naturværdierne, landskab og sikring af rekreative interesser.

Houstrup Strand er et meget benyttet friluftsområde med mange besøgende til især stranden. Der er en stor p-plads og toiletbygning. I vedlagte pptx-fil er fotos taget den 10 januar 2025, og selv på en kold januar dag er der mange besøgende. NST vurderer i den sammenhæng, at den befæstede vej er en fordel på flere måder, fordi den fokuserer sliddet et bestemt sted, og ikke spredt på hele klitområdet ved p-pladsen, hvilket begrænser skaden på natur og landskab ved menneskers færdsel. Samtidigt sikrer den befæstede vej, at også gangbesværede mennesker relativt let kan komme ned på stranden og få en god naturoplevelse.

NST vil ikke åbne vejen for privat kørsel som f.eks. ved Vejers og Børsmose længere mod syd. Der vil kun blive tilladt tjenestelig kørsel, dvs. primært kommunens vejfolk der rydder vejen – som er klassificeret redningsvej – for sandflugt med jævne mellemrum, ligesom der indsamles skrald. Risikoen for uautoriseret bilkørsel vurderes som lav; stejl vej, tit meget flyvesand og løs sand på stranden. Skulle det blive et problem vil NST sætte kæde eller bom for, men indtil videre vurderes den nuværende skiltning tilstrækkelig.

Landskabeligt vurderer NST, at den befæstede vej passer fint ind i landskabet, idet konstant sandflugt i området begrænser oplevelsen af, at det faktisk er en befæstet vej jf. vedlagte fotos.

NST har bedt om opsamlende udtalelser fra Varde Kommunes Vej&Park og Sydvestjysk Brandvæsen. Se nedenstående mails af henholdsvis 4. december 2024 og 9. januar 2025. Kort fortalt vil Vej&Park sikre, at overkørslen er farbar som redningsvej, samt fjerne evt. skrald. Og Sydvestjysk Brandvæsen anfører, at der er meget få tilkørselsveje i dette område, og de vil ved uheld på Houstrup Strand få væsentlig længere kørevej, hvis de ikke kan komme over klitten ved Houstrup Strand. Nærmeste sikre bilfaste vej ned til stranden er ved Henne Strand ca. 3 km mod syd jf. vedlagte kort.

Samlet set er det NSTs vurdering, at den ifm. Baltic Pipe og Viking Link anlagte befæstede overkørsel ved Houstrup Strand bør bevares, da det er en fordel i forhold til natur og friluftsliv i området. Landskabeligt gør den ingen skade, og der er en vis sandsynlighed for, at tilstedeværelsen vil kunne redde menneskeliv.

Det fremgår desuden af materialet fra Naturstyrelsen, at Sydvestjysk Brandvæsen d. 9. januar 2025 har skrevet som følger til Naturstyrelsen:

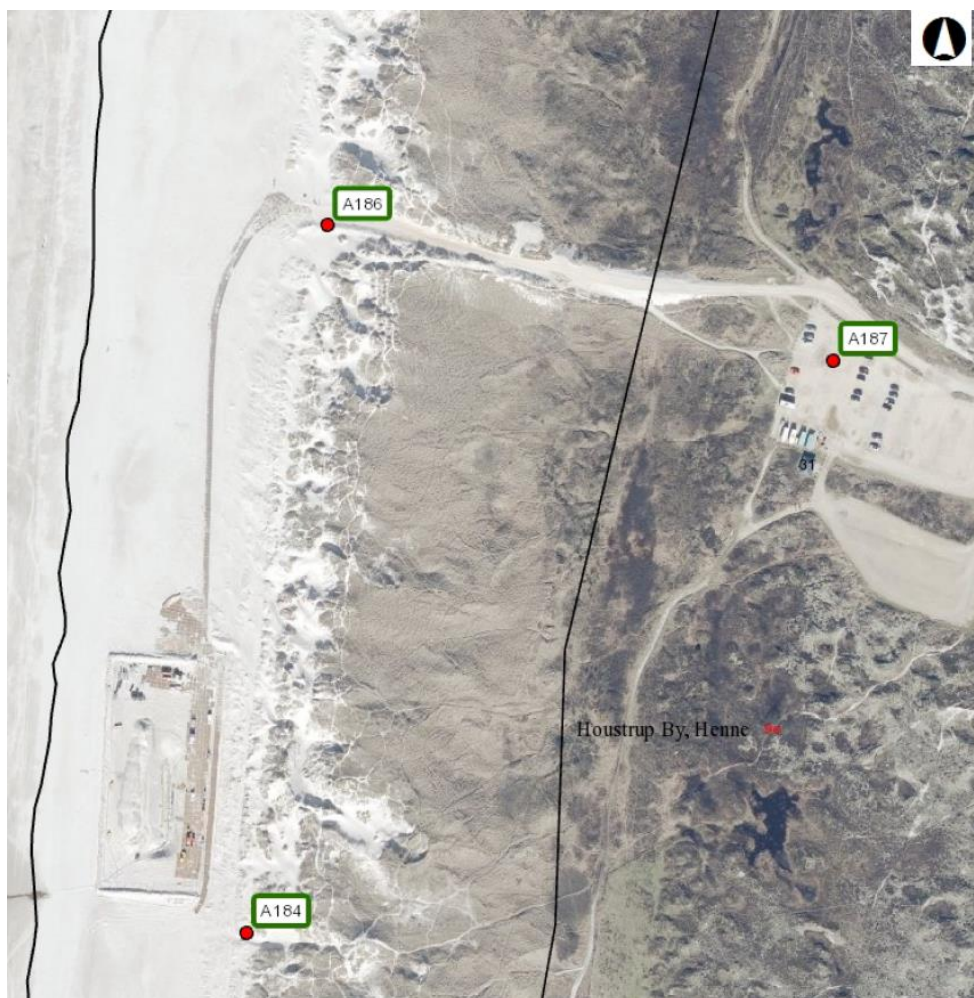
Sydvestjysk Brandvæsen har brugt nedkørslen under indsatser ved drukneulykker hvor stabilgrusen har gjort at vi med større sikkerhed har kunne køre ned på stranden. Såfremt denne fjernes vil det selvfølgelig påvirke vores mulighed for at køre ned til stranden på dette sted og vi ville således muligvis være tvunget til at finde alternative ruter. Det er meget få tilkørselsveje i dette område og vi kan dermed potentielt få væsentlig længere kørevej.

Sydvestjysk Brandvæsen bistår ved drukneulykker normalt med en mindre båd samt mandskab og indsatsleder.

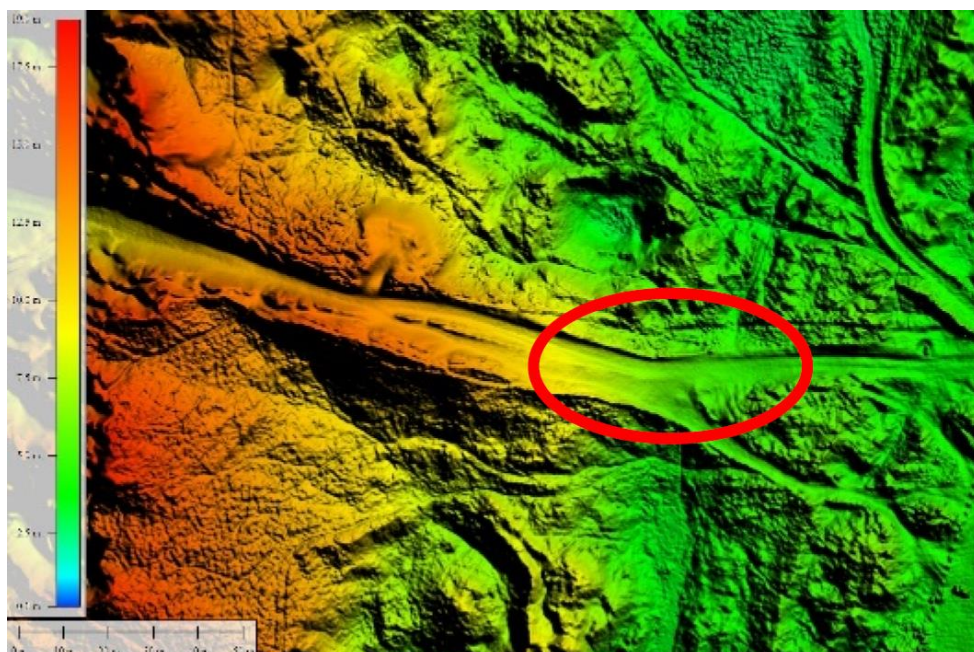
Varde Kommune skriver 4. december 2024 som følger til Naturstyrelsen:

Som nævnt [...] vil kommunens driftsafdeling fjerne det fiberdug der med tiden kommer frem.

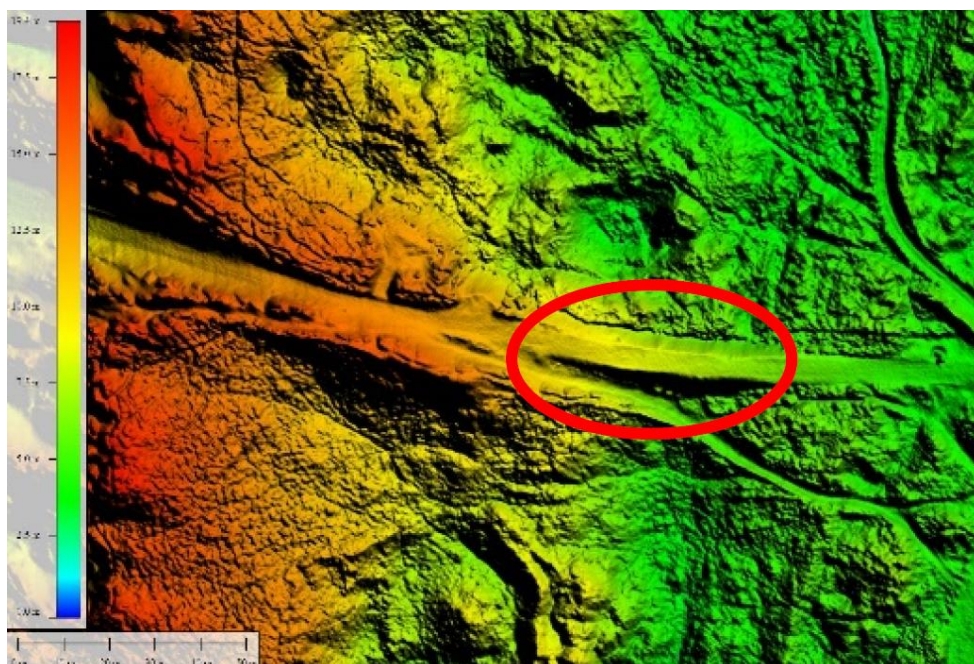
Det vil foregå i forbindelse med at redningsvejen gennem klitterne rutinemæssigt ryddes for sand.

Figur fra ansøgningsmaterialet viser anlægsområdet. Der søges om at bevare den del af adgangsvejen, der er mellem parkeringspladsen og redningsnummerskilt A186.

Figur fra ansøgningsmaterialet viser højdeprofil af stien før adgangsvejen blev etableret.

Figur fra ansøgningsmaterialet viser højdeprofil af stien efter adgangsvejen blev etableret. Ved den røde markering er stien hævet op mod 2 meter.

Foto af stien/adgangsvejen set fra øst optaget januar 2025. Indsendt af Naturstyrelsen.

Foto af stien/adgangsvejen set fra vest optaget januar 2025. Indsendt af Naturstyrelsen.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Ejendommen er beliggende i Natura 2000-område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (habitatområde nr. 62, fuglebeskyttelsesområde nr. 43 og Ramsarområde nr. 2) og Natura 2000-område nr. 83 Blåbjerg Egekrat, Lyngbos Hede og Hennegårds Klitter (habitatområde nr. 72)

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Kystdirektoratet vurderede i forbindelse med dispensation til anlæggelsen af vejen, at denne ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det blev således vurderet, at vejen ikke ville medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Ligeledes vurderede Kystdirektoratet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de øvrige dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kystdirektoratet vurderer, at bevarelsen af adgangsvejen ikke kan medføre væsentlig skade på Natura 2000-området eller beskadigelse af de på de arter og naturtyper, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Kystdirektoratet vurderer desuden, at en tilbageførelse af vejen til dens oprindelige udseende og tilstand ikke vil udgøre en væsentlig forbedring af naturtilstanden.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet vurderer, at der med det fremlagte er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation til bevare adgangsvejen.

Der lægges vægt på, at vejen er anlagt i samme tracé som en eksisterende trampesti, der – vurderet ud fra fotos af området før anlægsarbejdet - har været hyppigt anvendt. Der lægges desuden vægt på, at vejen er anlagt i tilknytning til en parkeringsplads. Disse forhold gør, at den negative påvirkning på oplevelsen af kystlandskabet er begrænset.

Derudover lægges der vægt på følgende:

- Vejen vil være lettere at anvende for gangbesværede end den tidligere sti
- Vejens har en sikkerhedsfunktion, som beskrevet af Naturstyrelsen og Sydvestjysk Brandvæsen.
- Naturstyrelsen vil føre opsyn med at vejen ikke anvendes af private til kørsel på strandene, og at der vil blive foretaget afværgeforanstaltninger, hvis dette skulle ske.
- Der er truffet aftale med den stedlige kommune om løbende oprydning af eventuel blotlagt fiberdug.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til at bevare vejen som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
+45 91 33 84 31
makch@kyst.dk

Bilagsgliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Varde Kommune, vardekommune@varde.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Varde, varde@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Varde, varde@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens³ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitthede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålage-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Majsild (1102)
	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Majsild er ikke til stede i habitatområde H62. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (T)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Hvidklire (T)
	Stor kobbersneppe (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Mosehornugle (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F43. For trækfuglene er følgende fugle ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst: Fiskeørn (T), grågås (T) og almindelig ryle (T) i fuglebeskyttelsesområde F43. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))